

Power blackouts - using alternative fuel and electricity generation safely

Нестанак струје – како да се безбедно користи алтернативно гориво и производи струја

Serbian

Када дође до прекида струје, људи понекад користе алтернативне изворе горива или начин производње струје за грејање, хлађење, сушење влажних зграда, за рад уређаја, кување итд.

Угљен-моноксид се налази у диму насталом сагоревањем, као што је дим који производе мали бензински мотори, шпорети, генератори, фењери и кухињске пећи на гас или приликом сагоревања угља или дрва.

Угљен-моноксид је невидљив и нема мириса. Ако се накупи у кући, гаражи или аутокаравану може да дође до нагле болест, губитка свести и смрти. Обратите пажњу на ваше кућне љубимце, као и на људе.

НИКАДА немојте да користите уређаје који су намењени за спољну употребу у кући, подруму, гаражи или аутокаравану, ни напољу у близини отвореног прозора. Уређаје као што су генератори струје, роштиљи, кампинг шпорети, други уређаји који користе бензин, LP гас, природни гас или угаљ, треба користити према упутствима произвођача.

Генератори струје

Неки људи користе резервни преносиви генератор струје за рад основних кућних апарата као што су фрижидери и уређаји за кување.

Иако су врло корисни, основне опасности које треба избећи су:

- Тровање угљен-моноксидом којег има у издувним гасовима мотора
- Електричне шокове или смртоносни струјни удар, и
- Пожар

Домаћини морају да прате упутства која су добили са генератором за безбедан рад.

Куповина генератора

Фиксни и трајно монтирани генератори су најбољи резервни извори струје за напајање кућа.

Генератору мора да се одреди максимална снага према потребној количини струје. Погледајте етикете на расвети, уређајима и опреми коју планирате да прикључите на генератор да бисте то израчунали.

Ако ваша опрема вуче више струје него што генератор може да произведе, може да изгори осигурач на генератору или да дође до оштећења прикључене опреме.

Ако генератор не производи довољно струје за све ваше потребе, распоредите време коришћења разне опреме.

Безбедно коришћење генератора

НИКАДА немојте да користите преносиви генератор унутар неке просторије. То подразумева гараже, испод надстрешница за аутомобиле, подруме, тесне просторе или друге затворене или делимично затворене просторе, чак и ако има вентилације.

Отварање врата и прозора неће спречити задржавање угљен-моноксида у кући.

Поред тога, проверите да ли је генератор довољно удаљен од отворених прозора, врата и отвора за вентилацију кроз које може да уђе угљен-моноксид.

Уграђивање кућног алармног система за угљен-моноксид на батерије или аларма који се укључује у утичницу на зиду са резервном батеријом је добра идеја.

Ако угљен-моноксид из генератора доспе у кућу и на тај начин буде представљао ризик по здравље, аларм ће се укључити да вас на то упозори. Проверавајте батерије редовно и замените их ако буде требало.

Да бисте избегли смртоносни струјни удар

- Генератор држите на сувом месту и не користите га ако је изложен киши или ако је време влажно.
- Да бисте заштитили генератор од влаге, поставите га на сувој површини испод надстрешнице без страна, као што је церада која је подупрта штаповима.
- Ако су вам руке мокре, обришите их пре него што додирнете генератор.

Пуњење генератора горивом

- Генератор мора да се искључи и охлади пре пуњења горивом. Ако се бензин проспе по врућем делу мотора, он може да се запали.
- Немојте да држите бензин близу просторија у којима боравите, већ у закључаној гаражи или шупи или на неком другом сигурном месту.
- Не држите гориво поред уређаја који користе гориво (нпр. бојлера за воду у гаражи који користи природни гас).

Коришћење уређаја који су прикључени на генератор

- Уређаје прикључите директно на генератор. Или користите чврст продужни кабл за спољну употребу са одређеном максималном снагом (у ватима и амперима) који има најмање исти износ оптерећења као и сви прикључени уређаји заједно.
- Проверите да кабл није нигде пресечен или искидан и да утикач има сва три крака, нарочито онај за уземљење.
- **НИКАДА** немојте да напајате кућне електричне инсталације укључивањем генератора у утичницу на зиду. То се зове "back feeding" (повратно напајање) и представља велику опасност и ризик радницима комуналних служби и комшијама које користе исти трансформатор од смртоносног струјног удара. Тиме се такође заобилазе уграђени електрични сигурносни уређаји у кући.

Савети како да се избегне тровање угљен - моноксидом

- Никада немојте да користите пећ или рерну на гас за загревање куће.
- Никада немојте да користите роштиљ на ђумур, или роштиљ 'hibachi', фењер или преносиви кампинг шпорет у кући, шатору или аутокаравану.
- Никада немојте да држите генератор, апарат за прање под притиском или било које друге моторе који користе гориво упаљене у подруму, гаражи или другим затвореним просторима, чак и ако су врата и прозори отворени, ако ту опрему нису инсталирали стручњаци и уградили отворе за вентилацију.
- Пазите да се отвори за вентилацију и димоводи не блокирају отпаcima и другим материјама, нарочито ако дува јак ветар, јер летећи отпад може да блокира вентилационе канале.
- Никада немојте да држите моторно возило, генератор, апарат за прање под притиском или било које друге моторе који користе гориво упаљене испод отвореног прозора, испред отворених врата или отвора за вентилацију кроз које издувни гасови могу да уђу у затворену просторију.
- Никада немојте да држите упаљено возило у затвореним или делимично затвореним просторијама, као што су гараже.
- Ако вам позли или осетите вртоглавицу или слабост, одмах изађите на свеж ваздух – **без одлагања**.
- **Ако сумњате да сте били изложени угљен-моноксиду, одмах тражите лекарски савет.**

Додатне информације

За савете који се тичу излагања угљен-моноксиду, контактирајте свог лекара.

За опште здравствене информације које се тичу угљен-монооксида, контактирајте Environmental Health Unit of the Department of Human Services (Јединицу за здравље и животну средину при Министарству за здравствене и социјалне услуге) на 1300 761 874.

За информације о безбедном коришћењу гаса или струје, контактирајте Energysafe Victoria на (03) 9203 9700 или преко њихове веб странице на www.esv.vic.gov.au

Ако дође до цурења гаса или се ради о хитном случају, назовите 132 771.

Додатни примерци овог информативног листа се могу преузети са веб странице Environmental Health Unit (Јединице за здравље и животну средину) на www.health.vic.gov.au/environment/emergency_mgmnt/index.htm

Литература

Preventing Carbon Monoxide Poisoning After an Emergency (2006) Centre for Disease Control & Prevention, Department of Health & Human Services.

Public Health Fact Sheet – Safe Use of Generators in Blackouts (2005) Queensland Health, Queensland Government.